

ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพของบุคลากร
ศูนย์อนามัยที่ 3 นครสวรรค์

THE ASSOCIATIONS BETWEEN HEALTH LITERACY AND HEALTH BEHAVIOUR OF
HEALTH PROMOTION CENTER REGION 3 OFFICERS

ณิชภัทร วัฒนบุญเลี้ยง, อนงค์ รุ่งรัตน์
ศูนย์อนามัยที่ 3 นครสวรรค์ กรมอนามัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความฉลาดทางสุขภาพ และหาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพของบุคลากร ศูนย์อนามัยที่ 3 นครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรศูนย์อนามัยที่ 3 นครสวรรค์ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยใช้สูตรของเครซีและมอร์แกน จำนวน 260 ราย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป แบบประเมินความฉลาดทางสุขภาพตามหลักพฤติกรรมสุขภาพ 3 อ 2 ส จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้และความเข้าใจ ด้านการเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะการตัดสินใจ ด้านทักษะการจัดการตนเองและด้านการรู้เท่าทันสื่อ ทำการศึกษาระหว่างธันวาคม 2560 - มกราคม 2561

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรความฉลาดทางสุขภาพ โดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) หาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ chi-square ผลการศึกษาทั้งหมด 260 ราย ประกอบด้วยเพศชาย 35 ราย และเพศหญิง 225 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.5 และร้อยละ 86.5 ตามลำดับ อายุของบุคลากรศูนย์อยู่ระหว่าง 20-60 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไปร้อยละ 57.6 และมีโรคประจำตัว จำนวน 124 ราย คิดเป็นร้อยละ 52.3 โรคประจำตัวได้แก่ ความดันโลหิตสูง, เบาหวาน, หัวใจและหลอดเลือด และไขมันในเส้นเลือดสูง คิดเป็นร้อยละ 14.2, 8.1, 4.2 และ 33.5 ตามลำดับ

ความฉลาดด้านสุขภาพหลักพฤติกรรม 3 อ 2 ส ในบุคลากรศูนย์อนามัยที่ 3 นครสวรรค์ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้และความเข้าใจ ด้านการเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะการตัดสินใจ ด้านทักษะการจัดการตนเองและด้านการรู้เท่าทันสื่อ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ พบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ ได้แก่ การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ, ทักษะการสื่อสาร, ทักษะการตัดสินใจ และการรู้เท่าทันสื่อ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษานี้ คือ ควรศึกษาความสัมพันธ์ในประเด็นอื่น เช่น ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวต่อการดูแลสุขภาพของตนเอง และศึกษาความฉลาดด้านสุขภาพในผู้ป่วยที่มาใช้บริการ ณ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 3 นครสวรรค์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางสุขภาพในกลุ่มดังกล่าว